

Benny Ølgod
Hellevej 43
6800 Varde
Benny Ølgod <benny.olgod@gmail.com>

Teknik og Miljø
Bytoften 2, 6800 Varde

79946510

Afgørelse efter naturbeskyttelsesloven – dispensation, afslag på dispensation samt påbud om retablering

25-01-2022

Du har oprindeligt henvendt dig til Varde Kommune med henblik på at få ændret kommunens registrering af en § 3-beskyttet eng på din ejendom.

Peter Witt
Direkte tlf.: 79946510

Under sagsbehandlingen af forespørgslen har kommunen konstateret, at der i perioden fra 1997 og de efterfølgende år er sket en række indgreb i § 3-beskyttede arealer på din ejendom matr.nr. 6ad, 6ae, 15 Vrenderup By, Fåborg, 1f Tranbjerg, Årre, og 2a Helle By, Øse.

Journalnr.: 154714/21
Sagsnr.: 21/338

Vi har gennemgået de fleste forhold under en fælles besigtigelse den 7. oktober 2021. Det drejer sig om opdyrkning af engarealer, etablering af vej igennem en beskyttet eng og ulovlige tilplantninger. Efter den fælles besigtigelse er kommunen desuden blevet opmærksom på en ulovlig oprensning og udvidelse af en sø. De enkelte forhold gennemgås i redegørelsen nedenfor.

Kommunen har på baggrund af ovenstående sendt dig en partshøring og varslet et påbud om at retablere de ulovlige forhold. Nicolai Smed Kjær (SAGRO) har på dine vegne sendt dine bemærkninger til sagen 8. november 2021.

Den 21. januar 2022 drøftede vi enkelte forhold i sagen telefonisk, og den 23. januar 2022 har du bekræftet den telefoniske afklaring pr. mail.

Nummerering af de enkelte forhold i det nedenstående følger numre fra partshøringen og henviser til nummerering af uoverensstemmelser på kortbilaget.

Du har søgt om lovliggørende dispensation til at:

1. Bibeholde en grusvej igennem et beskyttet engareal på matr.nr. 6ad og 6ae Vrenderup By, Fåborg.
3. Opsætte og bibeholde et Hjortehegn igennem beskyttet engareal og samtidig dispensation til at fastholde den nuværende hjortegræsning af den § 3-beskyttede eng på matr.nr. 6ad Vrenderup By, Fåborg og 2a Helle By, Øse.
6. Etablere og bibeholde læhegn på beskyttet eng (matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg og 2a Helle By, Øse).

Postadresse:
Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

7. (7b) Etablere og bibeholde dele af beplantning på § 3-beskyttet engareal (matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg). Du har søgt om, at den del af beplantningen, der ryddes må knuses på stedet.
8. Opdyrke et ca. 700 m² stort § 3-beskyttet engareal på matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg.
9. Oprense sø på grænsen mellem matr.nr. 1f Tranbjerg, Årre og 15 Vrenderup By, Fåborg.

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Du har samtidig tilkendegivet, at du vil efterkomme kommunens anvisninger vedrørende følgende forhold (matr.nr. 6ad Vrenderup By):

Side 2 / 16

2. Du har meddelt, at du vil fjerne bunken af telefonpæle med mere som er deponeret på en beskyttet eng.
4. Du har meddelt, at du er indforstået med kommunens vurdering, hvoraf det fremgår, at den sø, der i 1999 blev oprenset i strid med § 3-beskyttelsen skal friholdes for yderligere indgreb.
5. Du har tilkendegivet, at du vil fælde og fjerne en ulovlig beplantning på et areal umiddelbart nord for Skonager Lilleå.

Varde Kommunes afgørelse

Varde Kommune giver hermed **lovliggørende dispensation** efter naturbeskyttelsesloven til at (numre henviser til kortbilag):

1. Etablere en grusvej igennem et § 3-beskyttet engareal på matr.nr. 6ad og 6ae Vrenderup By, Fåborg.
3. Opsætte hjortehegn igennem og omkring et § 3-beskyttet engareal på matr.nr. 6ad Vrenderup By, Fåborg og matr.nr. 1f Tranbjerg, Årre
6. Etablere et læhegn langs vestkanten af § 3-beskyttet eng på matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg.
9. Oprense sø på grænsen mellem matr.nr. 1f Tranbjerg, Årre og 15 Vrenderup By, Fåborg.

Placeringen fremgår af vedlagte kortbilag.

Dispensationen er givet på følgende vilkår:

Ad dispensationens pkt. 1

- a. Den etablerede grusvej må ikke tilføres yderligere materiale. Eventuel vedligeholdelse af vejen skal ske ved at udjævne/planere det materiale, der allerede er tilført i forbindelse med etablering af vejen.

Ad dispensationens pkt. 3

- b. Der må ikke ske ændring i linjeføring eller udformning af det etablerede hjortehegn. Dog skal hegnet fjernes, hvis der ikke længere holdes hjorte i indhegningen.
- c. Der må ikke tilføres gødning til arealerne indenfor hjortehegnet, bortset fra på mark 5.0.
- d. Mark 5.0 må maksimalt gødskes svarende til normen for permanent græs med normalt udbytte. Fra arealet er blevet gødsket i foråret, og indtil der er fjernet et høslæt fra arealet, skal mark 5.0 være frahegnet, så dyrene ikke har adgang til den.
- e. Der må ikke tilskudsfordres med andet end hø og mineraltilskud

- f. Der må alene tilskudsfordres med hø i perioden fra 1. december til 1. april. Tilskudsfordringen skal ske mindst 50 meter fra de § 3-beskyttede naturtyper i indhegningen.

25-01-2022

Ad dispensationens pkt. 6

- g. Læhegnet må ikke vedligeholdes med plantering, rydning, beskæring eller lignende, bortset fra, at risikotræer må fældes og efterlades i læhegnet.

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Ad dispensationens pkt. 9

- h. Afløbet fra den ulovligt oprensede sø til Skonager Lilleå skal afbrydes med en 3 meter lang jordprop i det sydlige udløb fra søen. Vandspejlet skal hæves til et niveau, så søen får mindst samme vandspejl som før den blev udvidet for knap 20 år siden.

Side 3 / 16

Disse vilkår er stillet for at sikre de biologiske og landskabelige værdier bedst muligt i området.

Varde Kommune meddeler samtidig **afslag på dispensation** til følgende forhold (Numre henviser til kortbilag):

- 7b. Bibeholde dele af beplantning på § 3-beskyttet engareal på (matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg) samt at rydningen må foregå ved knusning på stedet.
8. Opdyrkning af et ca. 700 m² stort § 3-beskyttet engareal på matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg.

Som følge af afslaget på dispensation **påbyder** Varde Kommune dig at foretage en retablering af nedennævnte forhold:

- 7b. Tilplantning med træer på et § 3-beskyttet engareal på (matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg) skal lovliggøres fysisk ved at træerne skæres ned til terrænniveau, samt at træer og grene bortkøres fra arealet. Rydning må ikke foregå ved nedknusning. Materialet må ikke deponeres på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.
8. Engarealet (ca. 700 m²) på matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg skal retableres ved at arealet pløjes i sort jord. Arealet må efterfølgende harves, men skal derefter efterlade uden yderligere indgreb (herunder tilsåning). Den fremtidige lovlige drift vil være ekstensiv afgræsning eller høslæt uden tilførsel af gødning eller sprøjtemidler. Arealet må ikke fremover omlægges.

Tidsfrist

Retableringen skal være afsluttet **senest 31. marts 2022**. Der gælder samme tidsfrist for overholdelse af dispensationens vilkår og for gennemførelse af den frivillige retablering.

Hvis ovennævnte tidsfrist ikke overholdes, vil sagen blive videregivet til politiet uden yderligere varsel.

Begrundelse

Varde Kommune har truffet afgørelsen på baggrund af følgende oplysninger og vurdering:

Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af § 3-beskyttede naturtyper, og det fremgår af bemærkningerne til loven, at reglerne er udtryk for en samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes.

Kommunen kan kun i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen. Nedenfor gennemgås de enkelte forhold i sagen, og kommunens begrundelse for afgørelsen gennemgås punktvis. Numrene henviser til kortbilaget og punkterne i afgørelsen ovenfor.

1. Etablering af grusvej igennem beskyttet eng på matr.nr. 6ad og 6ae Vrenderup By, Fåborg.

Ved gennemgang af tidligere luftfotos har Varde Kommune konstateret, at det berørte areal nord for Skonager Lilleå frem til og med 1995 blev drevet som eng uden omlægning. På luftfoto fra 1976 vurderes arealet at være en blåtopdomineret (hede)mose, men fra 1980 og frem intensiveres driften, og på luftfotos fra 1980 og frem ses tydelige tegn på udbringning af kunstgødning på de højere partier. Arealet er besigtiget af Ribe Amt i 1999. Arealet blev vurderet som en kultureng, men med to mindre søer omgivet af overgangsfattigkær. Arealet blev besigtiget igen for Varde Kommune i 2009, og ved den lejlighed blev arealet beskrevet som et *"meget heterogent område med fine partier med kæruld og partier med stor nælde og burre-snerre"*. Arealet er B-målsat i den gældende naturkvalitetsplan.

På luftfoto fra 1999 ses det, at en grus/jordvej var under etablering. Den blev etableret på arealer, som vurderet på baggrund af luftfotos, allerede var kulturpåvirkede ved etableringen. På luftfotoet fra 1999 ses vegetationsløse jordbunker på arealet langs vejens nordvestlige del. Ved besigtigelsen i 2021 fremstod arealerne langs vejen meget kulturpåvirkede og dominerede af næringselskende arter. Ved den fælles besigtigelse kunne det konstateres, at vejen er hævet lidt over det omkringliggende engareal, og at den er etableret med stabilgrus i overfladen.

Du har oplyst, at der altid har været et kørespor, som har været opfyldt med diverse sten, hvor der var huller i vejen. Du har oplyst at vejen er etableret fra 1997 til 1999. Den sydlige delstrækning er forstærket med marksten og knuste murbrokker. Vejen er på hele strækningen tilført stabilgrus. I forbindelse med etableringen er dele af muldjorden lagt langs vejen for at stabilisere vejen. Du har oplyst, at vejen med etableringen er hævet ca. 10 cm over engen, for at der ikke skal stå vand på vejen, og du har angivet, at vejen er med til at skabe en øget diversitet for naturen da en gammel grusvej er med til at skabe varme tørre levesteder og der vil vokse andre planter på den, end der gør på enge omkring.

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Side 4 / 16

Du har ved den fælles besigtigelse og i den efterfølgende partshøring forklaret, at du har etableret vejen for at sikre adgang for bl.a. gyllekørsel til markarealer syd for engarealet efter at have indgået en forpagtningsaftale om at drive marker tilhørende ejendommen Tranbjergvej 12 syd for engen i 1997. En alternativ adgang til arealerne ville dengang medføre en omvej på 1,6 km og kørsel igennem gårdspladsen hos Tranbjergvej 12. Du købte de berørte marker i år 2000, og du har oplyst, at siden dengang har den etablerede vej igennem den beskyttede eng været den eneste adgang til markerne syd for.

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Side 5 / 16

Varde Kommune vurderer på baggrund af luftfotos, at der også før 1992, da naturbeskyttelsesloven trådte i kraft, var en overkørsel over Skonager Lilleå. På luftfotos fra 1985 og frem ses kørespor af varierende synlighed, men ikke en vej egnet til kørsel med f.eks. gyllevogne. Etablering af en kørevej med tilførsel af stabilgrus og andet materiale er et indgreb, som forudsætter kommunens dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Varde Kommune vurderer, at engarealet vil kunne retableres ved at bortkøre alt det tilførte materiale fra arealet, og efterfølgende at planere det omkringliggende materiale. Det vurderes, at på grund af den generelle kulturpåvirkning af arealet, vil en retablering af vejen i sig selv ikke i dette tilfælde medføre en berigelse af den samlede naturkvalitet på arealet.

Varde Kommune vurderer samlet, at en række forhold taler for, at der i den konkrete situation kan gives lovliggørende dispensation til at bibeholde vejen på den beskyttede eng. Den ulovlige etablering af vejen har ligget upåtalet hen i mere end 22 år. Vejen har i mere end 20 år været ejers eneste vejadgang til den dyrkede mark syd for. Vejen blev anlagt på en eng, som allerede dengang var kulturpåvirket og forarmet, og det vurderes ikke at en retablering af forholdet i sig selv vil skabe flere levesteder for dyr eller planter eller på anden måde medføre en forbedring af naturtilstanden på arealet.

2. Deponering af telefonpæle, deponering og forstyrrelse af beskyttet eng på matr.nr. 6ad Vrenderup By, Fåborg.

En gennemgang af luftfotos fra 1999 frem til og med 2014 viser, at et areal syd for den anlagte vej på den beskyttede eng er anvendt til deponering af telefonpæle og opfyld, og på luftfotos ses igennem perioden tydelige spor fra færdsel og udplanering af materiale, hvilket har påvirket arealet. På luftfoto fra foråret 2021 ses det, at der fortsat ligger telefonpæle tilbage på arealet.

Ved den fælles besigtigelse forklarede du, at du har anvendt arealet til oplagring af telefonpæle. Arealet fremstod ved besigtigelsen helt dækket af en tæt vegetation af brændenælder. Desuden forklarede du, at de jordbunker som på luftfotoet fra 1999 ligger langs vejen alene skyldes, at overjord blev skrabet væk fra vejen før, der blev kørt stabilgrus til. Du har efterfølgende oplyst, at noget bortgravet muld blev deponeret langs vejen for at stabilisere den. Du har desuden oplyst, at de jordbunker, der tydeligt ses på luftfotoet

fra 2014 kun var deponeret midlertidigt, og at materialet blev kørt bort og brugt i forbindelse med etablering af en græsplæne i 2015.

25-01-2022

Endeligt har du tilkendegivet, at de telefonpæle mm., der er deponeret på det beskyttede areal vil blive fjernet.

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Varde Kommune vurderer på baggrund af luftfotos fra 2014 og 2015, at det er sandsynligt, at jordbunker var deponeret midlertidigt på arealet, og at de blev fjernet fra arealet i 2015. Kommunen kan ikke afvise, at alt deponeret materiale er kørt væk fra arealet. Det vurderes ikke, at fjernelse af et muldlag langs vejen vil forbedre naturtilstanden på arealet, idet det forventes at næringselskende urter, uanset afrømning af overjord, hurtigt vil indvandre til arealet igen. Hvis telefonpæle mm. fjernes fra det § 3-beskyttede areal indenfor den fastsatte tidsfrist anses forholdet som lovliggjort.

Side 6 / 16

3. Opsætning af hjortehegn igennem og omkring § 3-beskyttede eng på matr.nr. 6ad, 15 Vrenderup By, Fåborg og 1f Tranbjerg, Årre samt 2a Helle By, Øse.

Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at der på ovennævnte matrikler er opsat hjortehegn på et ca. 6 hektar stort areal, hvoraf 2,2 hektar er beskyttet som § 3-beskyttet eng. Hegnet omgiver og gennemskærer den § 3-beskyttede eng (hegnslinjen fremgår af kortbilag). Det ses på luftfotos, at hegnet er opsat mellem 2006 og 2008. Mod nordvest er hegnet etableret mellem 2016 og 2018.

Ved besigtigelsen forklarede du, at der samlet er ca. 13 hunde og i alt ca. 25 dyr, når der er flest på arealet (arealet er samlet opmålt til ca. 6 hektar). Du forklarede, at du (i perioder) tilskudsodrer med ca. 20 kg korn om dagen på et areal nær huset og at du tilskudsodrer med hør om vinteren. De berørte arealer blev ikke undersøgt nærmere ved besigtigelsen i 2021, dog blev arealet langs vejen mod sydvest vurderet fra ydersiden af hegnet.

Varde Kommune vurderer på baggrund af luftfotos og tidligere besigtigelser, at arealet allerede var relativt kulturpåvirket i 1992, da naturbeskyttelsesloven trådte i kraft. Arealet har tidligere været kreaturgræsset og ekstensivt gødsket, så en ændring til hjortehold med tilskuds fodring på afstand af det § 3-beskyttede areal vurderes ikke at ændre tilstanden væsentligt. Opsætning af et 2 meter højt hjortehegn på telefonpæle med ca. 5 meters afstand er imidlertid så markant et element i det beskyttede naturareal, at det forudsætter en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Varde Kommune vurderer, at der kan være grundlag for at dispensere til opsætning af hjortehegnet, hvis det vurderes, at afgræsningen med hjorte sker på en måde, så det vil forbedre naturtilstanden på den beskyttede eng og i den beskyttede sø indenfor hegnet. Det vurderer kommunen vil være tilfældet med de opstillede vilkår.

Det fremgår af § 7 i bekendtgørelse om opdræt af hjortedyr (bkg. 2015-12-10. nr. 1497), at: *"Antallet af hjortedyr (belægningsgraden) i en indhegning må ikke være større end, at græsproduktionen på arealet i normale år kan dække de voksne dyrs foderbehov i sommerhalvåret"*. Denne bekendtgørelse regulerer således i forvejen afgræsningen indenfor hegnet. Med vilkårne for denne afgørelse er tilskudsfordring begrænset til kun at omfatte hø, og kun at måtte foregå få måneder om vinteren og i det tidlige forår. Desuden skal tilskudsfordring ske på afstand af de beskyttede naturtyper indenfor hegnet.

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Det indgår i driften, at der må tilføres gødning på mark 5.0, hvis der tages høslæt. Dyrene vil være afskåret fra arealet fra der er givet gødning i foråret, til efter fjernelse af årets høslæt. Dermed vurderes gødskning og høslæt ikke at påvirke afgræsningen af naturarealet negativt, og der forventes ikke tilført yderligere næring til de beskyttede arealer.

Side 7 / 16

På baggrund af ovenstående vurderes der i den konkrete sag at være forhold, der kan begrunde en dispensation til opsætning af hjortehegn om engen.

4. Oprensning af sø/moselavning på matr.nr. 6ad Vrenderup By, Fåborg.

På baggrund af luftfotos fra hhv. 1999 og 2002 ses det, at der er etableret en (lavvandet) sø i det beskyttede engareal. Indgrebet er nævnt i en besigtigelse foretaget for Ribe Amt den 19. september 2000. Af besigtigelsen fremgår det, at: *"Desværre er den ene sø rensed op på en sådan måde, at bunker af jord er smidt ovenpå fattigkærsarterne, så området er blevet unaturligt kuperet"*. (<https://naturereport.miljoportal.dk/145321>).

Ved vores fælles besigtigelse i 2021 forklarede du, at dengang vejen blev etableret havde du benyttet chancen for at rense søen op, så der kom et frit vandspejl til gavn for dyrelivet, og at der bl.a. har ynglet gæs ved søen. Ved besigtigelsen fremstod sø-arealet helt dækket med bredbladet dunhammer. Det var ved vores fælles besigtigelse i 2021 vanskeligt at vurdere præcis hvor der blev deponeret materiale i 1999. Der findes fortsat rester af naturlig fattigkærsvegetation langs vestbredden af søen. Varde Kommune vurderer, at oprensningen i sin tid medførte en væsentlig tilstandsændring, som forudsatte en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Varde Kommune vurderer i dag, at der på grund af det lange tidsrum, der er gået fra indgrebet til i dag, at det er vanskeligt at foretage en fysisk retablering af forholdet, bl.a. fordi det ikke i dag er muligt at anvise præcist hvor det oprensede materiale i sin tid blev deponeret. Det indskræpes derfor, at søen og dens omgivelser skal friholdes fra yderligere indgreb uden dispensation fra Varde Kommune. Der stilles ikke krav om fysisk lovliggørelse.

5. Beplantning nord for Skonager Lilleå på matr.nr. 6ad Vrenderup By, Fåborg.

På luftfotos fra 2006 og frem ses plantede træer på et § 3-beskyttet engareal på et ca. 430 m² stort areal nord for Skonager Lilleå. Ved vores fælles besigtigelse i 2021 kunne jeg konstatere, at arealet primært er plantet til med

gran og fyr. Tilplantning af § 3-beskyttede naturarealer er en tilstandsændring, som forudsætter forudgående dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Varde Kommune vurderer ikke, at der i den konkrete sag er en væsentlig begrundelse for at give dispensation til at bibeholde beplantningen. Varde Kommune har varslet påbud om, at beplantningen skal ryddes og at træer og grene skal bortkøres fra arealet. Rydning må ikke foregå ved nedknusning, som vil efterlade plantemateriale på arealet, fordi det vil medføre en øget eutrofiering, og det vil være uhensigtsmæssigt for den bedst mulige retablering af naturarealet. Du har tilkendegivet, at du vil fjerne beplantningen efter kommunens anvisninger.

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Side 8 / 16

6. Etablering af læhegn på beskyttet eng (matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg).

Varde Kommune har konstateret, at der på luftfoto fra 1999 ses, at et bånd langs vestkanten af matriklen er dybdepløjet (ca. 1300 m²). De efterfølgende luftfotos viser, at arealet er tilplantet. Du har oplyst, at Hede Danmark / Plantningslavet i sin tid indhentede de nødvendige tilladelser til at beplante arealet, bl.a. fra Ribe Amt. Du har anført, at den beskyttede eng vil blive udsat for en større påvirkning af gødning og sprøjtemidler fra det nærliggende omdriftsareal, hvis man fjerner læhegnet, og at det samtidig vil give et fald i naturkvaliteten da plantningen efterhånden er ved at være af ældre dato. På den baggrund ansøger du om lovliggørende dispensation til at bibeholde læhegnet.

Ved vores fælles besigtigelse i 2021 kunne det konstateres, at læhegnet udgøres helt overvejende af skov-fyr med lidt sitka-gran, rød-el, enkelte eg og grå-pil. Det vurderes, at træerne i beplantningen har en størrelse og en alder, der begynder at rumme naturværdi i sig selv. Det vurderes, at læbæltet kan have en positiv effekt ved at friholde engen fra næringsbelastning vest fra. En mindre del af læhegnet står på nabomatriklen udenfor det beskyttede engareal. Varde Kommune har ikke i amtets arkiv kunnet finde dokumenter fra den sagsbehandling, der er foregået i sagen. Tilplantning af § 3-beskyttede naturarealer er en tilstandsændring, som også på daværende tidspunkt forudsatte en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Varde Kommune vil normalt ikke give dispensation til at plante læhegn på § 3-beskyttede engarealer. I det konkrete tilfælde vurderer kommunen, at flere forhold taler for at dispensere til at bibeholde læhegnet. Beplantningen på den § 3-beskyttede eng har ligget upåtaget i 22 år. Selvom kommunen ikke har fundet dokumentation for at Ribe Amt har givet dispensation efter naturbeskyttelsesloven til at plante læhegnet, så kan kommunen ikke med sikkerhed afvise ejers forklaring om, at der er givet tilladelse til plantningen fra Ribe Amt. Læhegnet blev plantet på en kulturpåvirket eng, og det vurderes, at beplantningen i dag har opnået en naturværdi, der kan bidrage positivt til biodiversiteten i området. Endeligt kan læhegnet have afskærmende virkning i forhold til evt. påvirkning af engen fra landbrugsdriften på den tilstødende mark. Samlet set vurderer Varde Kommune, at der i dette tilfælde er grundlag for at give en dispensation til at

bibeholde læhegnet med de opstillede vilkår, der vil medvirke til at sikre naturværdierne i området.

25-01-2022

7. Omlægning af beskyttet eng og efterfølgende tilplantning (matr.nr. 6ae Vrenderup By, Fåborg).

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

a.

Varde Kommune har ved gennemgang af luftfotos fra 1999 konstateret, at en del af en § 3-beskyttet eng (0,75 hektar) er omlagt og ligger i sort jord (øst for det omtalte læhegn pkt. 6). En gennemgang af tidligere luftfotos viser, at arealet til og med 1976 havde karakter af blåtop/hedemose. På luftfotos fra 1980 frem til 1995 ses det, at der er ekstensiv drift med høslæt og eller afgræsning på arealet. Der er ikke tegn på omlægning af engen, og spredt på arealet ses fritstående træer. Det vurderes på baggrund af luftfotos udelukkes, at ekstensiv gødskning indgik i driften frem mod omlægningen i 1999. Det fremgår af luftfotos, at fra 1999 og frem til og med 2013 har arealet været drevet mere eller mindre intensivt med høslæt, og der er tegn på flere efterfølgende omlægninger af arealet.

Side 9 / 16

b.

Det ses på luftfotos fra 2014 og frem, at en del af ovennævnte eng i 2013/2014 blev tilplantet med træer, primært fyr (klit-fyr). Du forklarede ved vores fælles besigtigelse i 2021, at fyrrebeplantningen har stor værdi for vildtet. Du har søgt om mulighed for at bibeholde en del af de udplantede fyrretræer, fordi de er til stor gavn for områdets vildt. Desuden har du anmodet om, at den del af beplantningen, der skal ryddes må knuses, fordi det vil give alt for store kørespor på arealet hvis alt plantematerialet skal køres væk. Du mener bortkørsel vil give en større negativ påvirkning af arealet end selve knusningen. Desuden mener du, at en knusning og en rodfræsning vil være med til at skabe et nyt spirebed for de arter der er på arealet og vil være med til at forsure jorden hvor planterne har været, samt at mængden af næringsstoffer fra det nedknuste materiale vil være minimal i forhold til den baggrundsbelastning arealet bliver påvirket med i dag. Ved vores fælles besigtigelse fremstod engarealet der omgav fyrre-beplantningen meget kulturpåvirket med dominans af kraftige græsser, med bl.a. mosebunke, fløjlgræs, eng-rørhvene, almindelig hundegræs og stor nælde. Langs østkanten af vildtbeplantningen er en sået vildtstribe med bl.a. boghvede. Langs kanten af den beskyttede eng mod nord og mod syd vokser blåtop. Langs sydkanten vokser en del mose-pors. Den østlige del af engen syd for Skonager Lilleå ligger uden drift. Arealet er næringsberiget og domineres af høje urter og græsser som stor nælde, mosebunke og tagrør. Arealet er under tilgroning med buske (pil, tjørn, eg og birk).

Omlægningen i 1999 og den efterfølgende intensive drift af en del af engen vurderes at være en tilstandsændring, der er sket i strid med naturbeskyttelseslovens § 3. Tilplantningen af dele af engen er ligeledes en tilstandsændring, som forudsætter dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Varde Kommune vurderer ikke, at det vil gavne naturværdierne på arealet at bibeholde beplantningen med invasive træarter. Desuden vurderer

kommunen, at det vil øge den i forvejen høje næringspulje i jorden, hvis der i forbindelse med rydningen af bevoksningen gives dispensation til at nedknuze og rodfræse arealet. På den baggrund har kommunen påbudt, at hele beplantningen (7b) ryddes og at træer og grene bortkøres fra arealet. Rydning må ikke foregå ved nedknusning, der vil efterlade plantemateriale på arealet, fordi det vil medføre en øget eutrofiering, og det vil være uhensigtsmæssigt for den bedst mulige retablering af naturarealet. Den fremtidige lovlige drift af areal 7a og 7b er ekstensiv afgræsning eller høslæt uden tilførsel af gødning eller sprøjtemidler. Arealet må ikke omlægges.

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Side 10 / 16

8. Opdyrkning af en § 3-beskyttet eng (ca. 700 m²) på matr.nr. 6a
Vrenderup By, Fåborg

Det ses på luftfoto, at et hjørne af en beskyttet eng er lagt til den tilstødende mark i forbindelse med etablering af en markvej i 1999 (se. Pkt. 1). Det ses på luftfotos frem til og med 1995, at arealet tidligere var en del af den beskyttede eng vest for, og engen var adskilt fra marken mod øst af en grøft. Du har i partshøringen søgt om dispensation til at opdyrke arealet, da et så lille areal ikke vil kunne udvikle sig til noget nævneværdig natur, da der vil være en alt for stor randpåvirkning af arealet fra driften af marken der støder op til. Varde Kommune vurderer ikke, at engens størrelse kan begrunde, at der gives efterfølgende dispensation til opdyrkning af arealet uanset, at arealet i en årrække vil rumme et lavt naturindhold. Det vurderes i øvrigt, at arealet fremadrettet vil udgøre en integreret del af de beskyttede arealer, der støder op til engen.

Varde Kommune har derfor påbudt, at arealet pløjes i sort jord og efterlades uden yderligere indgreb. Den fremtidige lovlige drift vil være ekstensiv afgræsning eller høslæt uden tilførsel af gødning eller sprøjtemidler. Arealet må ikke fremover omlægges.

9. Oprensning af sø på grænsen mellem matr.nr. 1f Tranbjerg, Årre og 15
Vrenderup By, Fåborg

Det ses på luftfoto fra 2002 og 2004, at der mellem de to år er foretaget en oprensning og en udvidelse af en sø i et beskyttet moseareal. Det oprensede materiale er fordelt på arealerne øst og vest for den beskyttede sø. Kommunen kan på luftfotos se, at der ved indgrebet blev etableret forbindelse til en nord/sydgående grøft i den vestlige del af søen.

Du har i forbindelse med partshøringen oplyst, at en prop i grøften sikrer, at der ikke er forbindelse mellem søen og grøften nord for søen. Du har endvidere oplyst, at søen i dag har et afløb mod syd til Skonager Lilleå. Det ses på luftfotos, at dette direkte afløb fra søen blev etableret i forbindelse med det gennemførte indgreb mellem 2002 og 2004.

Varde Kommune vurderer, at både oprensning og udvidelse af den § 3-beskyttede sø, deponering af det oprensede materiale i tilstødende beskyttede

mosearealer samt etablering af afløb fra søen til Skonager Lilleå i sin tid medførte en væsentlig tilstandsændring, som forudsatte en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen, der omgiver søen blev besigtiget af Ribe Amt før indgrebet den 19. september 2000 (Se data her: <https://naturereport.miljoeportal.dk//150403>).

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

På baggrund af besigtigelsesdata og tilgængelige luftfotos fra før og efter oprensningen fandt sted vurderer Varde Kommune ikke, der var en naturmæssig begrundelse for at give dispensation til projektet. Indgrebet er foretaget for næsten 20 år siden, og kommunen vurderer derfor ikke, at en egentlig reetablering af indgrebet er mulig. Det vurderes på den baggrund, at der i denne sag er særlige forhold, som kan begrunde en lovliggørende dispensation til at rense søen op, idet, der stilles vilkår om, at det kunstige afløb fra søen til Skonager Lilleå lukkes. Derved reetableres den oprindelige højere vandstand i søen og i mosen.

Side 11 / 16

Bilag IV-arter

Varde Kommune skønner, at de indgreb, der er dispenseret til, ikke har medført væsentligt forringede levevilkår for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves dog ikke.

Kommunen vurderer i øvrigt, at projektet ikke er i strid med kommuneplanen.

Dispensationens gyldighed

Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet. **Se dog afsnittet "Andre tilladelser"**.

Hvis der bliver klaget over dispensationen, skal sagen afgøres endeligt af Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Dispensationen må i så fald ikke udnyttes, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Du får omgående besked, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Kommunens beslutning om, at der ikke kan meddeles efterfølgende dispensation til dele af det ansøgte, er et afslag, som kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Kommunens påbud kan som udgangspunkt ikke i sig selv påklages, men der kan efter hidtidig praksis klages, hvis det gøres gældende, at der slet ikke er tale om et ulovligt forhold. Det vil sige, at du som lodsejer kan klage over kommunens vurdering af arealets § 3-status.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, vil kommunen give det opsættende virkning på efterkommelse af de meddelte påbud.

Klagebestemmelser og klagefrist

Vedlagt klagevejledning på sidste side forklarer, hvad du skal gøre, hvis du

ønsker at klage.

25-01-2022

Baggrund for afgørelsen

Afgørelsen er truffet på baggrund af dit hørings svar og din ansøgning af 8. november 2021, samt på baggrund af aftaler ved fælles besigtigelse den 7. oktober 2021 og senere telefonsamtale.

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

De berørte arealer er omfattet af lov om naturbeskyttelse § 3, stk. 2. (lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 om naturbeskyttelse). Dispensationen er givet efter lovens § 65, stk. 2, jævnfør § 3 og afslaget er givet efter § 65, stk. 3, jævnfør § 3, i samme lov.

Side 12 / 16

Af samme lovs § 89, stk. 1 fremgår det, at det er strafbart at overtræde disse bestemmelser. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold. Det står i lovens § 74, stk. 1.

Påbuddet er meddelt efter lovens § 73, stk. 5.

Andre tilladelser

Denne dispensation fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres af anden lovgivning.

Du skal være opmærksom på, at du ikke uden kommunens godkendelse må lave ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, som kan medføre opstuvning af vand uden for din ejendom.

Som lodsejer er man inden gravning m.m. forpligtiget til at få kortlagt forekomsten af eventuelle jordledninger på arealet (el, gas, telefon, m.m.). Kortlægningen kan ske ved henvendelse til de relevante selskaber. Hvis man foretager jordarbejder uden denne kortlægning – og der sker skade på en jordledning – kan man blive mødt med et erstatningskrav fra selskabet, der ejer jordledningen.

Efter museumslovens § 25 kan den, der udfører et jordarbejde, forud for igangsætning af arbejdet, anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Efter lovens § 27 skal jordarbejde standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til det lokale kulturhistoriske museum.

Databeskyttelse

Varde Kommune skal orientere dig om, at vi har modtaget oplysninger om dig, ligesom vi skal give dig en række oplysninger. Se venligst vedlagte.

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger, er du velkommen til at ringe til mig.

Der er sendt kopi af dette brev til:

Danmarks Naturfredningsforening Varde Afdeling v/Merete V. Hansen
(dnvarde-sager@dn.dk).

Miljøstyrelsen (mst@mst.dk).

Naturstyrelsen Blåvandshuk, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl (blh@nst.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Varde (varde@dof.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
(natur@dof.dk).

Dansk Botanisk Forening (dbf.oestjylland@gmail.com).

ARKVEST – Arkæologi Vestjylland, Lundvej 4, 6800 Varde
(post@arkvest.dk).

Landboretligt Udvalg, att. Holger Bjørnskov, Jysk Landbrugsrådgivning,
John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø (hob@jlbr.dk).

Landboretligt Udvalg, att. Laila Kubel Madsen, Nordre Boulevard 95, 6800
Varde (lkm@lrs.dk).

Sagro, att.: Stine Bundgaard Pedersen (sbp@sagro.dk).

Friluftsrådet (sydvestjylland@friluftsraadet.dk).

25-01-2022

Journalnr.: 154714/21

Sagsnr.: 21/338

Ref.: Peter Witt

Side 13 / 16

Bilag:

Klagebestemmelser

Databeskyttelse

Kortbilag

Med venlig hilsen

Peter Witt

Biolog

E pwit@varde.dk

Klagebestemmelser og klagefrist

Dispensationen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber 4 uger efter den 26. januar 2022, hvor afgørelsen annonceres på Varde Kommunes hjemmeside.

Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Varde Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Varde Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus - www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevarerklagenævnet på e-mail mfkn@naevneneshus.dk eller til Varde Kommune, Naturcenteret, enten til adressen Bytoften 2, 6800 Varde eller på e-mail til vardekommune@varde.dk. Hvis du sender din anmodning til Varde Kommune, videresendes anmodningen herefter til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har således opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller – i forbindelse med klage – af Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Databeskyttelse

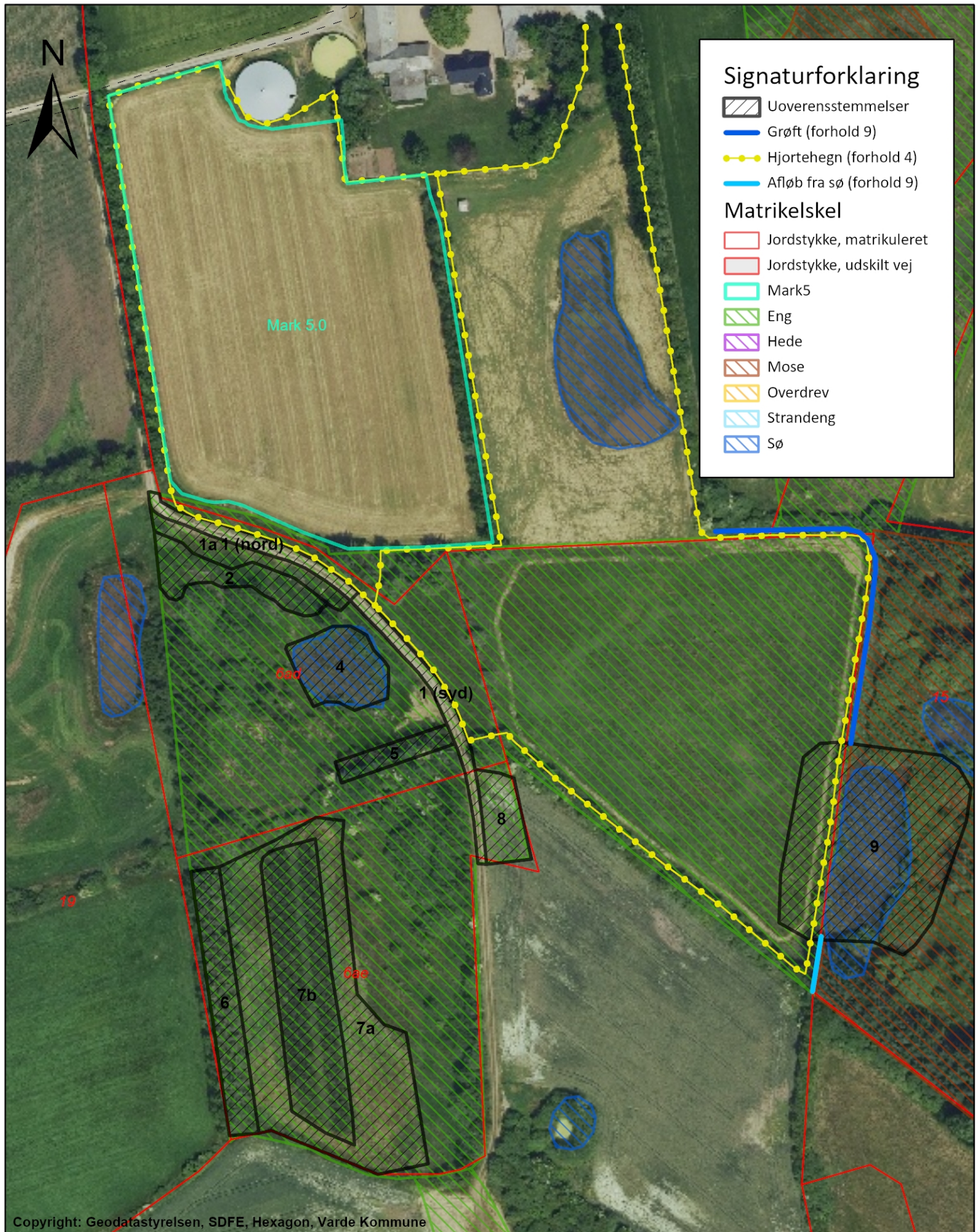
Varde Kommune indsamler og behandler oplysninger om dig i forbindelse med behandlingen af din henvendelse eller sag. Varde Kommune har ansvaret for, at dine personoplysninger behandles forsvarligt. Du kan kontakte os på mail vardekommune@varde.dk, telefonnummer 79946800, eller adressen Bytoften 2, 6800 Varde.

Du har ret til at få indsigt i, hvilke oplysninger Varde Kommune behandler om dig, og hvordan de behandles. Du har også ret til at få rettet forkerte oplysninger og at få slettet oplysninger, hvis de ikke længere skal bruges. Endelig har du i nogle tilfælde ret til, at behandlingen af dine oplysninger begrænses.

Vores databeskyttelsesrådgiver kan kontaktes på mail vkdp@varde.dk angående spørgsmål om behandling af oplysninger og om rettigheder i henhold til databeskyttelsesforordningen.

Du kan klage til Datatilsynet over Varde Kommunes behandling af dine personoplysninger på mail dt@datatilsynet.dk eller adressen Borgergade 28, 5., 1300 København K.

[Læs mere om vores behandling af dine persondata på www.vardekommune.dk](http://www.vardekommune.dk)

Copyright: Geodatastyrelsen, SDFE, Hexagon, Varde Kommune

Uoverensstemmelser på matr.nr. 6ad, 6ae, 15 Vrenderup By, Fåborg, 1f Tranbjerg, Årre og 2a Helle By, Øse. (Luftfoto 2020, sommer)	Målforhold 1:2.000	Dato 25/1-2022
	Sagsbeh. pwit	Sags nr. 21/338